

Innspel til Temaplan for breiband og digitalisering 2023-2029

Oppsummering

Innspill

Organisasjon	Vestlandsforskning
Navn	Hilde G Corneliussen
E-post	hgc@vestforsk.no

Digital kompetanse

Digital kompetanse og inkludering:

Det er flott at Vestland fylkeskommune utvikler en plan for breiband og digitalisering. Dette er viktige forutsetninger for et inkluderende samfunn. Nettopp derfor er det viktig at planen også inkluderer strategier for å motvirke digitalt utenforskap og for å øke mangfold i rekruttering til teknologifag og -utdanninger.

Digitalt utenforskap: Som planen understreker, er digitalt utenforskap en trussel både mot samfunnsdeltakelse, demokrati og målene for digitaliseringsplanen. Digitalt utenforskap kan skape ekstra store utfordringer for grupper som allerede er sårbare. Digitalt utenforskap henger ofte sammen med andre former for utenforskap, og kan t.d. forsterkes av svak språk- eller norskforståelse. Et av Vestlandsforskings nylig gjennomførte forskningsprosjekter viser at særlig ungdom som opplever digitalt utenforskap kan være vanskelig å fange opp gjennom offentlige tjenester som digitaliseres. Digitalt utenforskap bør derfor systematisk motvirkes både gjennom tilbud om opplæring for utsatte grupper, og ved å utfordre brukervennlighet og tilgjengelighet i digitale tjenester.

Inkludering og mangfold i rekruttering og utdanning: Rekruttering til fagområder og utdanninger som er sentrale for digitalisering, som informatikk, informasjonsteknologi, datasikkerhet med flere, er vesentlig for å oppnå målene i digitaliseringsplanen. Disse fagområdene er fortsatt sterkt mannsdominert i Norge, og således utfordrer også dette både samfunnsdeltakelse og demokrati. Vestlandsforskning har i en rekke forskningsprosjekter dokumentert at teknologifag fortsatt er preget av kjønnete stereotypier og i stor grad blir assosiert med gutter og gaming. Dette gjør at mange jenter velger vekk teknologifag, selv når de har interesse for teknologi. Enda mer utfordrende er det imidlertid at tilsvarende forestillinger skaper svak vilje for å jobbe aktivt for å rekruttere jenter til teknologi. For å oppnå bedre kjønnsbalanse innen teknologifag og -yrker er det nødvendig å tematisere dette eksplisitt for å kunne håndtere og motvirke utfordringen. Dette er ikke en utfordring som vil forsvinne av seg selv, og det bør håndteres systematisk både i grunnskole og videregående skole, men også i etterutdanning, ettersom mange kvinner kommer sent til teknologifag. Her er det behov for målrettet aktivitet, og det kan være hensiktsmessig med både «pisk og gulrot», både insentiver og indikatorer som kan bidra til at ulike aktører involvert i teknologirelaterte fritidsaktiviteter og utdanninger tar involvering og rekruttering av jenter og kvinner på alvor. Vår forskning viser at det er stort behov for kunnskap både om hva som bidrar til dagens kjønnskillen i utdanningsvalg samt hvordan rekruttering, inkludering og mangfold kan settes på agendaen blant både utdanningsinstitusjoner og i arbeidslivet. Her kan VLFK ta en sentral rolle, for eksempel ved å etablere regionale målsettinger for utdanning og yrkesliv, og ved å sikre møteplasser for læring på tvers av organisasjoner i regionen. Det er også behov for mer kunnskap om hvordan situasjonen kan forbedres, ikke bare i tradisjonell utdanning og yrkesliv, men også i lys av nye vekstområder som t.d. grønn omstilling. Grønn region Vestland er et eksempel på at grønn omstilling er avhengig av teknologi og god

tilgang til teknologikompetanse. Her bør VLFK være med å ta initiativ til å øke kunnskapen om hvordan grønn omstilling som går hånd i hånd med digitalisering kan bli mest mulig inkluderende.